

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971



BRNO 1972

VÝZKUM LATÉNSKÉ OSADY V MOHELNICI V ROCE 1971 (okr. Šumperk)

VLADIMÍR GOŠ, Vlastivědný ústav, Šumperk
(Tab. 91:2)

Při výzkumu slovanské osady v Mohelnici naproti garážím ČSAD byly na odkryté ploše zachyceny roztroušené objekty z doby laténské. Celkem byla prozkoumána plocha o rozloze 2000 m², která přiléhala na jihu a západě k výzkumu z roku 1970.

V jižní sondě o rozměrech 45 × 20 m bylo jen několik malých nepravidelných užitných jam vyplněných šedavou hlínou. Uprostřed odkryté plochy byla část palisády dlouhá 9 m, která probíhala ve směru sever—jih.

V západní sondě byla velká nepravidelná jáma o rozměrech 730 × 360—650 cm s nepravidelným dnem, které místy dosahovalo hloubky 160 cm. Výplň tvořila černo-hnědá hlína, při dně silně promíšená žlutkou.

V letošním roce byla opět odkryta velká pec, jejíž západní část byla zachycena v roce 1970. Rošt byl oválný, o stranách 115 × 105 cm, kopule se zachovala do výše 25 cm. Pod roštem byly dva topné kanály, které vyúsťovaly na východní straně. K peci přiléhala velká nepravidelná jáma o rozměrech 730 × 600 cm s různě zprohýbaným dnem a několika kapovitými výklenky. Výplň tvořila hnědavá hlína, nad dnem promíšená žlutkou.

V prozkoumaných objektech bylo nalezeno velmi málo keramiky, většina střepů pochází ze situl zhotovených z tuhé hlíny s ovaleným okrajem.

Die Grabung einer latènezeitlichen Niederlassung in Mohelnice im Jahre 1971 (Bez. Šumperk). Bei der Grabung der slawischen Niederlassung in Mohelnice gegenüber den Garagen der ČSAD wurden auf der abgedeckten Fläche vereinzelt Objekte aus der Latènezeit erfasst. In der südlichen Sonde im Ausmasse von 45 × 20 m waren nur einige kleine unregelmässige Gruben mit grauer Erde ausgefüllt. Inmitten der abgedeckten Fläche befand sich der Teil einer 9 m langen Palisade, welche in Nord—Südrichtung verlief. In der westlichen Sonde war eine grosse unregelmässige Grube im Ausmasse von 730 × 360—650 cm mit unregelmässigem Boden, der stellenweise eine Tiefe von 160 cm erreichte. Die Ausfüllung bildete schwarzbraune Erde, am Boden stark mit Löss vermisch. Im heurigen Jahr hat man wiederum einen grossen Herd abgedeckt, dessen westlicher Teil im Jahre 1970 erfasst worden war. Der Rost war oval, die Seiten betragen 115 × 105 cm, die Kuppel blieb bis zu einer Höhe von 25 cm erhalten. Unter dem Rost waren zwei Heizkanäle, an den Herd schmiegte sich eine grosse unregelmässige Grube im Ausmasse von 730 × 600 cm.

In den untersten Objekten fand man nur sehr wenig Keramik, die Mehrzahl der Scherben stammt von Graphitonsitulen mit ovalem Rand.

NOVÉ NÁLEZY V PÍSKOVNĚ POD MUŠLOVEM U MIKULOVA (okr. Břeclav)

JOSEF UNGER, Regionální muzeum, Mikulov

Při těžbě písku pod „Mušlovem“ byly porušeny další objekty. Nálezů si povšiml J. Hromada, vedoucí žakovského vlastivědného kroužku ve Valticích. S členy kroužku zachránil zbytek objektu obsahující keramiku a železný nůž z doby římské. Kromě toho z dalších porušených objektů získal střepy keramiky laténské.

Neue Funde aus der Sandgrube unter Mušlov bei Mikulov (Bez. Břeclav). Von Mitgliedern des Schülerzirkels wurde der Teil eines Objektes aus der römischen Kaiserzeit gerettet und Scherben aus gestörten latènezeitlichen Objekten gewonnen.

ZJIŠTĚNÍ NOVÉHO SÍDLIŠTĚ Z DOBY ŘÍMSKÉ U VELKÝCH NĚMČIC (okr. Břeclav)

IVAN PEŠKAŘ, AÚ ČSAV BRNO

Na polích mezi levým břehem Svatky a silnicí do Břeclavě severně od Velkých Němčic bylo před lety objeveno sídliště z doby římské. V předválečném období tam prováděl sběry H. Freising, v pa-

desátých letech uskutečnil na nalezišti menší zjišťovací a zachraňovací výzkumy Archeologický ústav ČSAV v Brně.¹ Na lokalitě, odkud jsou známy hlavně pěkné ukázky keramického materiálu ze starší doby římské, byl v roce 1947 nalezen i denár císařovny Faustiny ml. (+ 175).² Hloubení průkopu pro potrubí plynovodu v červnu 1971 přispělo ke zjištění jiného podobného sídliště asi 1 km jižně od obce v trati „Černé pole“, přibližně 200 m severovýchodně od vstupu spojených potoků Křepického a Starovického do Svratky. Z vyryté vrstvy byly posbírány okraje tuhovaných nádobek, střepy s nehtovými vrypy, část nečleněné misky na nožkovité podstavě a zlomky světle šedé, na kruhu robené provinciální keramiky.

Poznámky:

¹ Z. Trnáčková, Laténské a římské sídliště u Velkých Němčic. PV 1956, Brno 1959, 39–41; I. Peškař, Sídliště v trati „Skalka“ u Velkých Němčic. PV 1959, Brno 1960, 94.

² E. Pochitonov, Nálezy antických mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I (red. E. Nohejlová-Prátová), Praha 1955, 244, reg. č. 1032.

Die Feststellung einer neuen Siedlung aus der römischen Kaiserzeit bei Velké Němčice (Bez. Břeclav). Der Erdaushub für die Gasleitung in der Flur „Černé pole“, ungefähr 1 km südlich von Velké Němčice, trug zur Feststellung einer weiteren Siedlung aus der römischen Kaiserzeit bei. Aus der gelockerten Erde wurden graphitierter Randscherben, Scherben mit Nageleindrücken, der Teil einer unegliederten Schüssel mit einem Standfuss und Bruchstücke einer hellgrauen, auf der Drehscheibe erzeugten provinziäl-römischen Keramik gesammelt. Die gewonnenen Materialproben gleichen Funden aus der Siedlung, die man in früheren Jahren nördlich der Gemeinde entdeckt hat.¹⁻²

NÁLEZ MĚDĚNÉHO VĚDRA U NIVNICE (okr. Uherské Hradiště)

JIŘÍ PAVELČÍK. AÚ ČSAV Brno

J. Ondra ze Slavkova (okr. Uherské Hradiště) předal pravěkému oddělení muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě zlomky měděné (?) nádoby. Nalezl ji při terénním průzkumu ve východní části polní trati „Nivnické čtvrtky“. Z popisu nálezové situace i z předaných kusů nádoby jasně vyplývá, že tato byla zachycena radlicí pluhu a vytržena z většího nálezového celku, patrně žárového hrobu.

Polní trať „Nivnické čtvrtky“ se nachází jihozápadně od obce, ve východní části rovinatého předměstí, zvaného „Lucké pole“, který odděluje prvá předhůří Bílých Karpat od Vizovských vrchů. Předpokládané pohřebiště zaujímá východní svah kóty 305.

Zlomky měděné (?) nádoby dokládají, že tato měla soudkovitý tvar s ven vyhnutým, rovným nálevkovitým hrdlem. Tělo nese lehce skloněná horizontální žebírka, cca 15 mm od sebe vzdálená. Nádoba byla již v době používání poškozena a odlomená část okraje byla vyspravena přinýtovaným páskem měděného plechu. Otvor ve stěně byl zaplněn nýtovou plombou s hlavičkou o rozměrech 16 × 12 mm, umístěnou na vnitřní stěně. Dvě nožky nýtu byly vyvedeny na povrch a roztepány. Pro značné poškození a deformaci nemůžeme určit tvar dna. I přes značnou zlomkovitost a chybění držadla a jeho úchyty, můžeme nádobu s velkou pravděpodobností přičlenit k Tejralovu typu 2 — soudkovitá plechová vědra (viz J. Tejral, K otázce importu bronzových nádob na Moravu ve starší době římské, PA LVIII 1967, 81–134).

Fund eines Kupfereimers bei Nivnice (Bez. Uherské Hradiště). J. Ondra aus Slavkov (Bez. Uh. Hradiště) übergab der prähistorischen Abteilung des Museums Jan Amos Komenský in Uherský Brod Bruchstücke eines kupfernen Bleheimers. Der Fund wurde in der Feldflur „Nivnické čtvrtky“ ausgeackert. Wir können mit Recht annehmen, dass das Gefäß aus einem ausgeackerten Brandgrab, aus der Zeit des römischen Imperiums stammt.

SÍDLIŠTNÍ OBJEKTY Z POZDNÍ DOBY ŘÍMSKÉ U BUCHLOVIC

(okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL. Slováké muzeum, Uherské Hradiště

V tomtéž místě, v němž byla objevena v říjnu 1971 při melioračních pracích část opevněného sídliště lužické kultury,¹ byly zachyceny i čtyři sídlištní objekty z pozdní doby římské (srv. půdorysný plán obj. č. 1, 7, 16, 24). Všechny čtyři objekty byly více či méně porušeny hloubením odvod-



PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, S. Janák, A. Životská

Na titulní obálce: Nádobka z eneolitického sídliště v Brně-Lískovci

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné